

Natuurreservaten Zuiderkempen

**Jaargang 1
driemaandelijks tijdschrift
oktober 1995 Nr. 4**

Voor de gebruiksvriendelijkheid is de opmaak licht gewijzigd.

Naar de rechter.

In 1989 werd in de Netevallei op het grondgebied van Herselt door een Herseltse ondernemer een canadabos gekapt zonder vergunning en werd het perceel opgehoogd met aarde en puin. Zonder vergunning wordt in natuurgebied een loods gebouwd. Het natuurgebied wordt gebruikt als opslagplaats voor grond en bouwafval. In 1990 wordt door AMINAL een procesverbaal opgesteld. Om een of andere reden weigerde het gemeentebestuur om op te treden tegen deze aanslag op de nog resterende natuur. Daarom nam Natuurreservaten vzw het heft in handen en startte een procedure met burgerlijke partijstelling tegen de betrokken firma. Een lange juridische lijdensweg volgde. Meermaals werd door onze vereniging een nieuwe of vernieuwde procedure in gang gezet. En eindelijk is het dan zover! Op 17 oktober jl. werd de zaak behandeld door de rechtbank van Turnhout. Uitspraak zal volgen op 14 november. Het is nog te vroeg om te zeggen dat recht is geschied.

Hopelijk krijgt de natuur terug waar ze recht op heeft!

Een zaak moge duidelijk zijn: wat ook de uitspraak van de rechtbank van Turnhout zal zijn. Natuurreservaten vzw zal dergelijke flagrante aanslagen op onze open ruimten blijven aanklagen! Iedere bedreigde morzel natuurgebied in Herselt, Laakdal, Westerlo of Westmeerbeek kan rekenen op de onvoorwaardelijke steun van de Afdeling Zuiderkempen!

Verdomd Spijtig

Begin 1982 begonnen we met de uitbouw van ons reservaat in de Langdonken. 'En je houdt het niet voor mogelijk, maar na 14 jaar werking zijn er nog steeds eigenaars van gronden in R-gebied (reservaatgebied) die de wetgeving volledig aan hun laars lappen. Enkele weken geleden was het weer zover.

Op een perceel grond/ grenzend aan een van onze percelen en ook liggend in het R-gebied werd een vijver gegraven. Er werd tegen deze bouwovertreiding klacht neergelegd. Op een aangrenzend perceel, weliswaar in weekendzone, bouwt dezelfde man een weekendverblijf, maar houdt zich niet aan de bouwvoorwaarden. Toch verdomd spijtig dat we ons met zulke zaken moeten bezig houden!

Eten voor meer natuur!

Ons jaarlijks eetfestijn op de Blauberg komt er aan. Chef-kok Patrick Vanlangendonck gaat vanaf nu om 8 u 's avonds in zijn bed om op ZONDAG 10 DECEMBER 1995 op zijn best aan de aftrap te staan. Zijn kookkunsten zijn U al langer bekend. Ook nu weer zal hij ons verrassen.

Praktisch : de eetdag gaat door in de PAROCHIEZAAL VAN BLAUBERG Op ZONDAG 10 DECEMBER
'95 van 11.30 u tot 15 u.
Volwassenen: 400 f r.,
kinderen: 250 fr.

Inschrijven is noodzakelijk. Tot dan!

De Langdonken.

De winter is al in 't zicht, maar toch wordt er nog gezwoegd in de Langdonken. De grote weilanden aan de schuur krijgen hun tweede snee. Een landbouwer maait in ruil voor het gras. Onze jaarlijkse twee gemeentewerkers (Jef en Jos) slaan de hand aan de zeis op onze kleinere hooilanden. Tenslotte doen we voor het tweede jaar aan begrazingsbeheer. Vier boerenpaarden zorgen voor nabegrazing. We voorzien ook enkele kappingen, vooral canadapopulier. Liefhebbers van brandhout kunnen gratis het takhout en de kruinen hebben, in ruil voor de opruim. Contacteer de conservator (Benny Van Dyck 013/78 36 09) De eerste zondagvoormiddag van de maand kan u, beste natuurvriend, ook uw werksteentje bijdragen. Verzamelen om 9 u stipt aan de Schuur in de Donkstraat.

Netevallei-Schaapwees.

Natuurbehoud zonder grenzen.

Het reservaat Netevallei-Schaapwees ligt op het grondgebied van Westerlo, Herselt en Hulshout. Natuurbehoud over de gemeentegrenzen heen. Ook over de grenzen van de natuurbehoudsverenigingen wordt in dit project gewerkt. Op zaterdag 11 november wordt er een beheerswerkdag georganiseerd door Natuurreservaten vzw-afdeling Zuiderkempem en Wielewaal-afdeling Westerlo. Een I ha groot hooiland in de Kwarekken zal gemaaid worden. Het maaisel wordt afgevoerd. Het hooiland is eigendom van het OCMW van Westerlo. Een gedeelte van dit hooiland werd in juni reeds gemaaid naar aanleiding van roefeldag. Een 70-tal kinderen hebben toen het maaisel opgeruimd. De begroeiing bestaat hoofdzakelijk uit rietgras, liesgras, gele lis, moerasspirea en andere ruigtekruiden. Door verschraling trachten we de hier en daar voorkomende dotterbloem meer uitbreidingsmogelijkheden te geven. Tijdens de vogeltrek verrichten de mensen van de Wielewaal op dit perceel ringwerk.

De Steenkesbeek.

Niet ver van de ondertussen beruchte Hulshoutse brug, kochten we een zevental percelen in de vallei van de Steenkesbeek. Het beheer spitste zich toe op maaierwerk. Volgend jaar wordt een beheersplan opgemaakt. Een bijzonder interessant perceel is een mooie oude arm van de Nete. Die paalt dan aan een schraal hooilandje. Dergelijke 'arme' graslanden worden steeds zeldzamer. Door het uitvoeren van de juiste beheerswerken kunnen we hier een uniek stukje Netelandschap, voorzien van de bijhorende planten en dieren, herstellen.

Het Goor.

Elk jaar wordt het beheersseizoen voor het Goor opgestart in september. Dit seizoen loopt door tot en met februari. Elke derde zaterdag van de maand voeren we beheerswerken uit. Jullie zijn uiteraard van harte welkom. Samenkomst aan de ingang van het reservaat (Dennedijk) om 13.30 u. Dit jaar wilden we de brede gracht (westzijde reservaat) uitbaggeren en de schaduwbomen er rond verwijderen. Door de jarenlange

beschaduwning en de enorme opstapeling van afgevallen bladeren hadden kikkers en libellen geen interesse meer voor de waterpartij. Planten als kleine egelskop hebben het laten afweten. De bomen zijn verwijderd. Rest nu nog het uitbaggeren. We vragen de gemeente om dit machinaal uit te voeren. Voor de volgende beheersdagen wordt weer terug gegrepen naar het vertrouwde kapwerk en naar 'good old plugging'. Zaterdag 18 november, 13.30 u. De Bokma staat koud.

Roost en Craeywinckel

De Roost is een moerasgebied in de vallei van de Grote Laak, gelegen ten N-W van Veerle-centrum. De gemeente Laakdal heeft daar IOha 87a gronden in eigendom. De gronden zijn volgens het gewestplan Reservaatsgebied. Sinds 1980 werden deze gronden beheerd door de Natuur vrienden van Laakdal. Toen deze vereniging zich onlangs aansloot bij Natuurreservaten vzw-Zuiderkempem, was de beheersovereenkomst met de gemeente aan herziening toe. Op 27/9/95 werd een nieuw huurcontract tussen het gemeentebestuur en Natuurreservaten vzw afgesloten.

De overeenkomst geldt voor een periode van 9 jaar. Rond het beheer zal jaarlijks een evaluatiegesprek, met vertegenwoordigers van alle partijen, plaats vinden.

Er wordt nu een beheerscommissie opgericht en een beheersplan opgemaakt. De beheerswerken kunnen dan uitgevoerd worden zoals het beheersplan voorschrijft.

Door de nieuwe huurovereenkomst is het kwetsbare gebied dat De Roost toch wel is, weer wat beter beschermd.

We bedanken het gemeentebestuur van Laakdal voor het vertrouwen. We zullen hen niet teleurstellen!

GNOP

Gemeentelijk NatuurOntwikkelingsPlan

Dit plan krijgt stilaan concrete vorm. In een eerste fase werden de natuurwaarden en hun bedreigingen geïnventariseerd. Deze fase is nu afgesloten. Van de verschillende gemeentebesturen wordt verwacht dat ze concrete natuurbeschermingsinitiatieven opstarten. De gemeentelijke begeleidingscommissies van Hulshout, Westerlo, Geel en Herselt kwamen samen om te onderzoeken of het mogelijk is om de vallei van de Grote Nete als deelgebied te kiezen. De volgende weken moeten er keuzen gemaakt worden. De gemeentebesturen sloten met de ministers van leefmilieu in 1992 een overeenkomst waarin de gemeenten in ruil voor subsidies de verplichting aanging van o.a. een milieuraad op te richten, een milieubeleidsnota op te maken en een GNOP op te stellen en uit te voeren.

Milieuraden

Herselt

De Herseltse milieuraad specialiseert zich in afvalproblemen. In haar vergadering van 12-09-95 gaf de raad een advies over: de huisvuilophalingen/ het containerpark, 'ophalingen van afval op een camping en op activiteiten van verenigingen, glascontainers, autokerkhoven, ophalingen landbouwplastic en afvalolie van landbouwbedrijven. Geïnteresseerden kunnen een afschrift van het verslag bekomen of ze kunnen zich kandidaat stellen om als lid mee te werken in de milieuraad. Er zijn immers nog enkele plaatsen vrij. Info bij Staf Aerts (013/772278).

Laakdal

Het voorstel voor een gemeentelijk kapreglement werd tijdens de milieuraad van juli goedgekeurd. Het gemeentebestuur vraagt eerst nog advies aan de juridische dienst van de provincie. Ook omtrent deze materie hadden we een deskundige van de intercommunale milieudienst op de milieuraad van september j.l. uitgenodigd. Hij stelde dat het aangewezen is een kapreglement op te maken via een "gemeentelijke bouwverordening met betrekking tot beplantingen". Aangezien een goedkeuring door de Vlaamse Regering een aantal jaren kan aanslepen kan men in afwachting de "politieverordening" toepassen. We hopen dat er, hoe dan ook, snel een kapreglement komt.

Hulshout

Blijkbaar is het hier niet gemakkelijk een milieuraad op poten te krijgen, nochtans ondertekende Hulshout ook de milieuconvenant waarin overeengekomen werd dat in ruil voor subsidies er onder andere een milieuraad opgericht zou worden. Maar misschien hoeft dat niet als de burgemeester op het kabinet van leefmilieu werkt.

Westerlo

Dat loopt daar blijkbaar allemaal op wieltjes, want geen nieuws deze keer. Geen nieuws, goed nieuws, zullen we maar veronderstellen.

Natuurbeurs

Op 21 en 22 oktober verzorgden we het eten en drinken op de natuurbeurs in Zoerle-Parwijs. Dit leverde onze vereniging de ronde som van 60.000 f r. op. Het geld wordt gebruikt voor aankopen van natuurgebied.

Gidsen?

Een natuurreservaat biedt heel veel mogelijkheden tot educatie. Eén daarvan is het organiseren van geleide wandelingen. In de reservaten van ons werkgebied (Asbroek, Langdonken, Goor, Netevallei, De Roost) worden regelmatig wandelingen georganiseerd. Ook tijdens de week zijn er soms aanvragen. Om aan die vraag te kunnen voldoen, is het noodzakelijk dat we over meer gidsen beschikken. Daarom deze vraag: heeft u zin om af en toe een wandeling te leiden in een van onze reservaten? Wat horen wij u zeggen? U kan dat niet? U kent niet het verschil tussen een ree en een eekhoorn? U herkent noch een eik, noch een spar? Geen nood. Indien de respons op deze oproep groot genoeg is, organiseren wij een cursus(je) natuurgids. Wat dat allemaal inhoudt/ vertellen we nu nog niet. Eerst verwachten we van u zo snel mogelijk een telefoontje. Lon Lommaert, 014/54 17 38

Grijze zeehond!

Op zondag 27 augustus ontdekte men een grijze zeehond in de Grote Nete te Zammel. Het volwassen dier woog meer dan 200 kg. In de Grote Nete had de zeehond weinig overlevingskansen. Het Natuurhulpcentrum van Opglabbeek probeerde de kolos te vangen om hem dan over te brengen naar een opvangcentrum in Nederland. Alle pogingen mislukten echter.

De volgende dagen verbleef het dier meer stroomafwaarts, in de buurt van Heist-op-den-Berg. Op donderdag 31 augustus werd een nieuwe vangpoging ondernomen en ditmaal met succes. Ter hoogte van de Netebrug in Booischot werd de rob met een reusachtig net uit het water gehesen. De dierenambulance van het Natuurhulpcentrum bracht het beest over naar het vliegveld van Deurne. De

zeehond werd opgepikt door een Nederlands vliegtuig.

In het zeehondenopvangcentrum van Pieterburen stelde men vast dat het om een volwassen vrouwtje ging. Ze kreeg de toepasselijke naam Nete. Op 7 september baarde zij totaal onverwachts een zoon van 12 kg. Polleke was de eerste boreling in het 25 jaar oude centrum. De baby heeft het spijtig genoeg niet gehaald. Moeder grijze zeehond zwemt ondertussen rond in de Waddenzee.

De waarneming van deze wellicht eerste grijze zeehond in Vlaanderen is op zich al uitzonderlijk. Het feit dat "Nete" zo ver in het binnenland is doorgedrongen en dit in augustus maakt het waarschijnlijk onevenaarbaar. De grijze zeehond in onze Netevallei... duidelijk een uitzonderlijk geval! Veel succes, Nete!

Molenheide.

In het oktobernummer van Milieukrant vonden we volgend artikel. Natuurreservaten vzw - Afdeling Zuiderkempen vond deze aankoop zo interessant dat enkele van onze medewerkers actief betrokken zijn bij de uitbouw van dit project. "Wij konden zelf niet beter schrijven waar het allemaal om gaat. Daarom drukken we het artikel integraal af.

Uit de Milieukrant:

NATUUR

Natuurreservaten v.z.w. koopt Molenheide

Natuurreservaten v.z.w. kocht begin september 1995 in Langdorp bij Aarschot een heidegebied van 10 ha, de «Molenheide». Dit zou een aankoop kunnen zijn als tientallen andere, ware het niet dat er 2 speciale aspecten aan zijn verbonden: tegelijk werd Natuurreservaten v.z.w. eigenaar van een zeventiende eeuwse houten windmolen en met deze aankoop werd ook de kaap van de 4 000 ha natuurgebied in beheer bij de vereniging overschreden.

4 000 ha natuurgebied

Natuurreservaten v.z.w. heeft nu 4 000 ha natuurreservaat in beheer in Vlaanderen, verspreid over ruim 160 natuurterreinen, 1 750 ha zijn eigendom van deze vereniging voor natuurbehoud in Vlaanderen. Dit maakt de vereniging tot de grootste beheerder van natuurterreinen in Vlaanderen. De versnelde aankoop van natuurgebieden is alleen maar mogelijk dankzij de financiële steun van het Vlaamse Gewest, de 5 Vlaamse provincies en tientallen gemeenten. Ook de aankoop van de Molenheide (met de windmolen) wordt ondersteund door de stad Aarschot. Niet alleen de overheid, maar inmiddels ook bijna 25 000 leden, met een netwerk van 50 eigen afdelingen en tientallen geassocieerde verenigingen, steunen met veel enthousiasme de aankoop van deze natuurgebieden. Andere belangrijke partners zijn de Koning Boudewijnstichting, het WWF en ook een groeiend aantal bedrijven die de inspanningen van Natuurreservaten v.z.w. willen steunen.

Heimolen

Bij de aankoop van de Molenheide werd ook een houten staakmolen (de Heimolen) uit 1662 aangekocht. Nu is het zeker niet de bedoeling dat Natuurreservaten v.z.w. zich in de toekomst ook zou specialiseren in de aankoop van cultuurhistorisch belangrijke monumenten, maar bij deze verkoop stond de verkoper erop om zowel terrein als windmolen in een geheel te verkopen. Deze houten windmolen is 1 van de ongeveer 130 exemplaren die in Vlaanderen nog bestaan. Natuurreservaten v.z.w. zal nu, samen met de Levende Molens v.z.w., een project uitwerken om de windmolen volledig te restaureren om er binnen enkele jaren opnieuw een draaiende windmolen van te maken. Het molenbiotoop zal opnieuw als open heide beheerd worden, eventueel met begrazing. De samenwerking tussen Natuurreservaten v.z.w. en de Levende Molens v.z.w. is een mooi voorbeeld van

partners die elkaar versterken bij de gezamenlijke inspanningen voor het behoud van een belangrijk stuk natuurhistorisch en cultuurhistorisch patrimonium. Inmiddels heeft de Molenwacht trouwens al een reeks herstellingswerken uitgevoerd aan de molen. Deze windmolen werd reeds in 1944 gerangschikt als monument. Dit betekent dat de overheid voor de restauratie ook subsidies kan vrijgeven. Toch zullen nog heel wat extra financiële middelen nodig zijn om deze omvangrijke restauratie tot een goed einde te brengen. Daarvoor doet Natuurreservaten v.z.w. een oproep om nog meer partners te betrekken bij dit project.

Voor	meer	informatie:
Natuurreservaten		v.z.w.,
Kon.	St.-Mariastraat	105,
1030		Brussel,
tel.: (02) 245 43 00		

AANKOOP

De belangrijke aankoop die al aangekondigd werd in ons vorig nummer is gerealiseerd. DE HEIMOLEN met 10ha bos en hei werd aangekocht. Elders in dit nummer lees je hier meer over. Enkele leden van onze afdeling zijn erg actief betrokken bij deze aankoop en de uitbouw van dit nieuw reservaat.

De	andere	aankopen	:
* Veerle	sectie	A 36a,	89a06ca.
	Roost-Craeywinckel.	Braakliggende	akker.
* Houtvenne	sectie	A 112c,b, 113,	64a38ca.
Vallei van de Steenkensbeek.	Canadabossen	in de omgeving van de brug.	
* Herselt	sectie	G 266,267 en 317,	49a60ca.
De Langdonken.	Floristisch	erg waardevol	hooiland.
* Houtvenne	sectie	A 172,	50a00ca.
Vallei van de Steenkensbeek.			Schaarhout.
* Herselt	sectie	M 60,110b,120,	1ha70a47ca.
Goor-Asbroek.	Canadabos,	gemengd bos en een	hooiland.
* Herselt	sectie	A 11a,	57a20ca.
Westerlo	sectie	D 576b, 522/03,	49a70ca.
	Netevallei-Schaapwees.		Schaarhout.
* Westmeerbeek	sectie	B 68/02, 68z,	10a30ca.
Hulshout	sectie	C 206e, 206b, 209,	79a30ca.
Westmeerbeek	sectie	B 31/02a, 31/02c,	42a95ca.
Vallei van de Steenkensbeek. Canadabossen en een afgesneden Netemeander.			

Zoals ge kunt lezen breiden onze reservaten voortdurend uit. Kopen kost geld en beheren vraagt veel werk, wie ons kan helpen is van harte welkom.

Appelsap

We zetten onze traditie voort. We kochten 5000 kg biologische appels van een hoogstamboomgaard. We lieten het sap persen en op flessen trekken. Nu verkopen we het sap. U raadt het al: de winsten gaan integraal naar aankopen van natuurgebieden in de Zuiderkempen. 550 fr. per bak (12 liter) is de prijs. Leeggoed : 160 f r. Het sap is te koop bij Lon Lommaert, Vorstheide 36, Herselt (014/541738). En nu,... drinken maar!

